

Kind & Gezin

Eindrapport werkingsjaar 2019

1 januari 2019 – 31 december 2019 (12 maanden)

**Eindrapport subsidie
gezinsondersteunend aanbod ter preventie van vrouwelijke genitale
verminking en gedwongen huwelijken**

Project gecoördineerd door GAMS België

1. Context

1.1. Contactgegevens uitvoerder

Organisatie: GAMS België vzw, Groep voor de Afschaffing van Vrouwelijke Genitale Verminking

Naam contactpersoon subsidie: Katrien De Koster

Functie: Coördinatrice Helpdesk GAMS Vlaanderen

Telefoon: 0495 93 93 18

Emailadres: katrien@gams.be

Adres Hoofdzetel: Gabrielle Petitstraat 6, 1080 Brussel

Permanentie Antwerpen: Huis van het Kind, Antwerpen Noord, Pothoek, Pothoekstraat 112, 2060 Antwerpen

Permanentie Gent: de SLOEP vzw, Bevelandstraat 26, 9000 Gent

Permanentie Hasselt (vanaf 2020): Huis van het Kind Hasselt, Maastrichterstraat 96c, 3500 Hasselt

Permanentie Leuven (vanaf oktober 2019): Huis van het Kind Leuven, Savoyestraat 4, 3000 Leuven

Rekeningnummer: BE37 0012 8683 3928

Ondernemingsnummer: 0458.323.119

1.2. Informatie over de algemene werking van GAMS België

GAMS België vzw werd opgericht in 1996 en bestaat uit een groep van zowel mannen als vrouwen van verschillende origine die strijden tegen vrouwelijke genitale verminking (VGV) en andere vormen van gender gerelateerd geweld (GBV). De vereniging organiseert sensibiliseringsactiviteiten voor de betrokken gemeenschappen (gemeenschappen waar VGV uitgevoerd wordt) en cultuur sensitieve vormingen voor professionals. Daarnaast pleit GAMS op Vlaams, nationaal en internationaal niveau voor de preventie van VGV en gedwongen huwelijken (GH). GAMS ondersteunt individuen die direct of indirect te maken kregen met genitale verminking en/of andere vormen van gender gerelateerd geweld door hen te begeleiden naar de gepaste diensten (gezondheidszorg, juridische hulp, ...). Sinds 2009 organiseert GAMS ook psychologische consultaties, zowel individueel als in groep.

Sinds 2014 is GAMS structureel actief op Vlaams niveau met de oprichting van de Helpdesk Vlaanderen in Antwerpen, de regio met de hoogste prevalentie op vlak van VGV, na Brussel. De werking in Vlaanderen werd begin 2018 uitgebreid met een inlooppreekuur in Gent en sinds midden 2019 in Leuven. Zowel in Antwerpen, als in Gent en in Leuven wordt GAMS momenteel ondersteund op stedelijk niveau door middel van een afsprakennota.

Op nationaal niveau begeleidde GAMS de redactie van de Belgische handleiding over VGV voor de betrokken beroepssectoren en bracht zelf ook verschillende publicaties en tools uit omtrent de problematiek.

Op Europees niveau is GAMS mede-oprichtster van het Europese netwerk “End FGM”. Dit netwerk is een overkoepeling van 19 nationale NGO's die samen ijveren voor een duurzaam beleid tegen VGV op Europees niveau. (www.endfgm.eu).

Internationaal maakt GAMS deel uit van het Inter-Afrikaans Comité (CIAF), een koepelorganisatie van alle nationale comités die strijden tegen vrouwelijke genitale verminking en andere schadelijke praktijken. GAMS ondersteunt een project voor het stopzetten van VGV in Vélingara, Senegal.

Kortom: Het hoofddoel van GAMS is bij te dragen aan de strijd tegen vrouwelijke genitale verminking en andere vormen van gender gerelateerd geweld in Vlaanderen, België en in de rest van de wereld.

1.3. De omvang van de problematiek in België

Op 31 december 2016 wordt het aantal vrouwen en meisjes afkomstig uit een land waar vrouwelijke genitale verminking (VGV) wordt toegepast, geschat op meer dan 70.000. Van deze 70.000 zijn er waarschijnlijk 17.000 besneden en meer dan 8.000 lopen het risico om besneden te worden. Sinds de eerste schatting op 31 december 2007 is de prevalentie toegenomen. Dit wordt zowel verklaard door de komst van vrouwen, die reeds besneden zijn, afkomstig uit landen waar VGV uitgevoerd wordt, als door geboorten in België van meisjes wiens moeders besneden werden (de tweede generatie). De regionale spreiding van het aantal vrouwen en meisjes die reeds getroffen werden door VGV of hiertoe het risico lopen, wordt, sinds de laatste prevalentiestudie in 2016, als volgt opgedeeld: 11.000 in het Vlaamse Gewest, 8.000 in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, 5.500 in het Waalse Gewest en 1.200 in het opvangnetwerk voor verzoekers¹ internationale bescherming. De provincies met de hoogste prevalentie zijn Brussel, Antwerpen en Luik. Maar ook in andere Belgische (en vooral Vlaamse) steden en gemeenten stijgt het aantal.² Het verzoek om vrouwelijke genitale verminking uit te voeren, bestaat ook in België: gynaecologen, urologen hebben dergelijke verzoeken van ouders ontvangen. Men kan ook veronderstellen dat kinderen tijdens de vakantie naar het thuisland van hun ouders het risico lopen besneden te worden. Het is daarom even belangrijk om middelen in te zetten om zowel vrouwelijke genitale verminking bij meisjes te voorkomen als om hun moeders, die al getroffen werden door VGV, te ondersteunen.

¹ Voor de vlotte leesbaarheid van het document, werd ervoor gekozen de toevoeging (v/m/x), verwijzend naar de verschillende genderidentiteiten van de doelgroepen, weg te laten. Er wordt gestreefd naar een neutrale benaming, indien van toepassing, van verschillende beroepen en andere functies.

² Dubourg, D., & Richard, F. (2018). Schatting van de prevalentie van in België wonende vrouwen en meisjes die vrouwelijke genitale verminking ondergingen of het risico lopen om verminkt te worden, 2018.

Geraadpleegd op 27 september 2018 via

https://igvmiefh.belgium.be/sites/default/files/downloads/20180302_fgm_prevalencestudy_12_pages_nl.pdf

2. Presentatie van het Project

2.1. Werkingsgebied

Vrouwelijke genitale verminking is sinds 2001 expliciet bij wet verboden in België (art.409 SWB). Volgens de cijfers van de meest recente prevalentiestudie (2016) wonen er in Vlaanderen meer dan 11.000 vrouwen en meisjes die reeds besneden zijn of het risico lopen om besneden te worden. Wat huwelijksdwang betreft, zijn er geen officiële cijfers beschikbaar in Vlaanderen of België. Experts nemen aan dat deze problematiek veelal onder de radar blijft, maar desalniettemin zeker aanwezig is binnen verschillende bevolkingsgroepen. Ook hierbij kan gesteld worden dat huwelijksdwang blijvend zal voorkomen, en zelfs in stijgende lijn, indien niet preventief ingezet wordt op sensibilisering.³

Om een kwaliteitsvolle en laagdrempelige ondersteuning en preventie te kunnen blijven bieden, acht GAMS het noodzakelijk regionale inlooppmomenten te organiseren in elke provincie en deze te verankeren binnen de werking van de reeds opgerichte Huizen van het Kind. Op die manier richt de preventie op vlak van VGV en gedwongen huwelijken zich op families en (toekomstige) ouders die in Vlaanderen gevestigd zijn en wiens welzijn en dat van hun kind prioritair is.

2.2. Aard

Gezinsondersteunend aanbod ter preventie van vrouwelijke genitale verminking en gedwongen huwelijken

2.3. Doelgroep

Alle personen (minderjarige meisjes, vrouwen en (toekomstige) gezinnen) die geconfronteerd worden met vrouwelijke genitale verminking, huwelijksdwang en/of andere vormen van gender gerelateerd geweld.

Alle professionelen binnen het partnernetwerk in Vlaanderen en Brussel (K&G en alle actoren binnen de Huizen van het Kind, wijkgezondheidscentra, Lokale Opvang Initiatieven, OCMW, CBO Open School, CLB's en alle andere zorg- en hulpverleners)

2.4. Spreiding

Regionale werkingen in heel Vlaanderen en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest

Fysieke permanentie in elke provincie (binnen een structuur van het Huis van het Kind)

2.5. Periode

1 januari 2019 – 31 december 2019

2.6. Doelstellingen

De subsidie kadert binnen het gezinsondersteunend aanbod ter preventie van VGV en gedwongen huwelijken en vindt haar regelgevende basis in onderstaande besluiten:

³ Leye, E., & Sabbe, A. (2015). 2. Gedwongen huwelijken. Geraadpleegd op 27 september 2018, <https://www.kennisplein.be/Documents/Gedwongen%20huwelijkenDEF.pdf> en Leye, E., & Sabbe, A. (2016). Huwelijksdwang in België. Geraadpleegd op 27 september 2018 via https://igvmiefh.belgium.be/sites/default/files/nederlandse_samenvatting_matrifor.pdf

- Het besluit van de Vlaamse Regering van 28 maart 2014 tot uitvoering van het decreet van 29 november 2013 houdende de organisatie van preventieve gezinsondersteuning (zie <http://www.huizenvanhetkind.be/hk/Regelgeving/definitievegoedkeuringbvr/>).

- Het ministerieel besluit van 22 maart 2019 betreffende de regels voor de erkenning en de subsidiëring van een gezinsondersteunend aanbod ter preventie van vrouwelijke genitale verminking en gedwongen huwelijken (zie <https://www.kindengezin.be/img/Bijlage1-MB-subsidie-gezinsondersteunend-aanbod-preventie-VGV-gedwongen-huwelijken.pdf>).

Streefresultaat 1: Een gezinsondersteunend aanbod op vlak van VGV en gedwongen huwelijken tav betrokken doelgroepen

Acties:

- GAMS organiseert inloopsprekuren binnen 1 Huis van het Kind per provincie en dit gedurende een dagdeel per week (gemiddeld 2,5 uur + 1,5 uur administratieve opvolging dossiers). Hierbij biedt GAMS zowel een ambulante individuele begeleiding als advies via een telefonisch en digitaal onthaal.
- GAMS organiseert op regelmatige en structurele basis sensibiliseringsactiviteiten (in groep) voor de betrokken doelgroepen.

De begeleiding, het onthaal en de groepsactiviteiten worden georganiseerd door een professioneel hulpverlener en cobemiddelaar zodat cultuur- en taalbarrières zo goed mogelijk weggenomen worden en het aanbod zo laagdrempelig mogelijk blijft.

Het aanbod wordt tevens afgestemd op de lokale noden die besproken worden met de lokale partners tijdens actorenoverleg Huizen van het Kind en tijdens tussentijdse evaluatiemomenten met de regionale steden (contactpersonen stedelijke convenanten).

Streefresultaat 2: Deskundigheidsbevordering op vlak van VGV en gedwongen huwelijken bij professionals werkzaam in Vlaanderen en Brussel, met een focus op cultuur sensitieve zorg

Acties:

- GAMS organiseert cultuur sensitieve vormingen en structurele interviews.
- GAMS voert operationeel onderzoek uit ahv cliëntenbestand en ontvangen signalen (risicosituaties) om de kennis over gedwongen huwelijken en VGV in Vlaanderen te vergroten en te verspreiden ahv een jaarrapport en studiedag.
- GAMS neemt deel aan netwerkvergaderingen, platforms en coalities om te samenwerkingsverbanden met partners te versterken en hen te ondersteunen in de gemeenschappelijke strijdpunten en dit zowel op regionaal, nationaal als internationaal niveau.

3. Projectresultaat 1:

Een gezinsondersteunend aanbod op vlak van VGV en gedwongen huwelijken tav betrokken doelgroepen

3.1. Methode

Ondersteuning van de doelgroep door middel van psychosociale, ambulante begeleiding op maat via een individueel gesprek tijdens een permanentie in de verschillende provincies, door deelname aan een supportgroep en/of via een sensibiliseringsactiviteit georganiseerd in de verschillende provincies in Vlaanderen en het tweetalig Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

GAMS organiseert individuele begeleiding en groepsactiviteiten voor de betrokken doelgroepen.

- GAMS maximaliseert de informatieoverdracht door het inzetten van cobemiddelaars als neutrale brugfiguur.
- GAMS werkt maximaal samen met bestaande kanalen en lokale partners en neemt regelmatig deel aan overlegmomenten en houdt de vinger aan de pols betreffende de lokale noden door middel van het organiseren van tussentijdse evaluatiemomenten met lokale overheden (contactpersonen stedelijke convenanten).
- GAMS geeft individuele psychosociale begeleiding op maat (fysiek, telefonisch of digitaal) en biedt ondersteuning via structurele supportgroepen.
- GAMS organiseert ad hoc sensibiliseringsactiviteiten voor betrokken doelgroepen.
- Alle leden van GAMS vzw (professioneel team, cobemiddelaars, sympathisanten) verwijzen aanmeldingen uit Vlaanderen naar de betreffende permanenties en het groepsaanbod.

3.2. Indicatoren

- Aantal individuele gesprekken per provincie: streefdoel: 4 per maand (gemiddeld)
- Aantal adviesmomenten (telefonisch en digitaal) voor de doelgroep: 10 per maand (gemiddeld)
- Aantal sensibiliseringsactiviteiten per provincie: streefdoel: 1 per trimester (gemiddeld)
- Aantal deelnemers per sensibiliseringsactiviteit: streefdoel: 8 per activiteit (gemiddeld)

3.3. Resultaten

3.3.1 Individuele begeleiding

Individuele begeleiding		
Stad	Aantal	Periode permanentie
Antwerpen	124	januari-december
Brugge	/	start september 2020
Brussel	146	januari-december
Gent	12	januari-december
Hasselt	/	start maart 2020
Leuven	5	oktober-december

	Brussel	Vlaanderen	Wallonie	Totaal
Vrouwen	70	111	254	435
NBMV Meisjes	3	3	8	14
Meisjes	45	54	94	193
Mannen	28	22	21	71
TOTAAL	146	190	377	713

Jessica Tatout, sociaal werkster en projectverantwoordelijke, nam de individuele gesprekken en de groepsactiviteiten op zich. Tijdens de infosessies en individuele gesprekken worden cobemiddelaars ingezet. Dit zijn ervaringsdeskundigen en/of vrijwilligers die afkomstig zijn uit gemeenschappen waar VGV uitgevoerd wordt. Zij worden intern opgeleid en staan vaak in voor de vertalingen en fungeren daarnaast ook als brugfiguren tussen de gemeenschappen en de hulpverlening. Door dit werk in team uit te voeren (sociaal werkster en cobemiddelaar) wordt de kwaliteit van de psychosociale hulpverlening (op korte of lange termijn) verzekerd.

Pauline Bekaert nam in november 2019 de coördinatie van Vlaanderen over van Katrien De Koster omwille van haar zwangerschapsverlof. Deze vervanging loopt tot april 2020. Tegelijkertijd werd Fanta Sylla, een cobemiddelaarster, tijdelijk in loondienst genomen om groepsactiviteiten te organiseren en de individuele begeleiding te ondersteunen. Tot slot wordt voorzien dat in maart 2020 Kelly Beutels structureel aangenomen zal worden in het kader van deze subsidiëring om de psychosociale begeleidingen en groepsactiviteiten te verzekeren in Leuven, Antwerpen en Hasselt.

Uit de cijfers blijkt dat wat de individuele gesprekken betreft, er een grote concentratie is in Brussel en Antwerpen. Dit valt tweezijdig te verklaren. Ten eerste hebben beide regio's een hoge prevalentie van de doelgroepen en zal er bij deze permanenties logischerwijze dus steeds een grotere vraag zijn naar individuele begeleiding. Daarnaast kennen beide permanenties reeds een structurele, stabiele werking waardoor de doelgroep makkelijk de weg ernaartoe vindt en er een breder netwerk van doorverwijzers (oa professionals die GAMS kennen) actief is. Verder vangen deze permanenties ook de vragen naar individuele begeleiding en naar deelname aan groepsactiviteiten op voor de regio's waar nog geen inlooppreekuren voorhanden zijn. Zo worden verschillende doelgroepen uit de provincie Limburg ook in Brussel of Antwerpen onthaald en van daaruit begeleid en worden de personen en gezinnen die in West-Vlaanderen gevestigd zijn naar Gent en/of Brussel doorverwezen. Zo kan uit de tweede grafiek afgelezen worden dat er vanuit Vlaanderen 190 individuele dossiers opgestart werden in 2019. Terwijl de aantallen uit de eerste grafiek voor Vlaanderen een totaal geven van 157. Hieruit kan dus afgeleid worden dat er minstens 33 personen vanuit Vlaanderen in Brussel een intakegesprek kregen.

In de loop van 2019 werd een convenant afgesloten met de stad Leuven en tegen eind 2019 werd ook een permanentie in Leuven opgericht. De convenanten die GAMS afsloot met de steden Gent en Antwerpen werden ook in 2019 voortgezet en goedgekeurd naar 2020 toe. In 2020 zullen de permanenties in Brugge en Hasselt van start gaan en zal GAMS ook binnen deze regio's inzetten op een financiële ondersteuning. Hiervoor werd al meerdere keren contact opgenomen met de betrokken stadsambtenaren, Huizen van het Kind en werden voorbereidende gesprekken ingepland.

Uit bevraging blijkt dat de betrokkenen ook op eigen initiatief contact opnemen met GAMS voor begeleiding en de groepsactiviteiten. Zij leren GAMS kennen via mond op mond reclame. Maar grotendeels worden de doelgroepen via professionelen doorverwezen. De doorverwijzing gebeurt via verschillende kanalen; opvangstructuren voor personen die internationale bescherming aanvragen, K&G, CAW, OCMW, dienst integratie en inburgering, WGC en CLB's. De betrokkenen komen niet enkel uit de steden zelf, maar verplaatsen zich ook vanuit de omliggende regio's.

Concluderend kan gesteld worden dat de indicatoren deels behaald werden. In Antwerpen en Brussel steken de cijfers voor de individuele gesprekken ver boven de streefwaarde van een gemiddelde van 4 per maand uit. Dit ziet men echter niet terug bij de andere antennes in Gent en Leuven (pas opgericht eind 2019). Wat West-Vlaanderen en Limburg betreft, werden de inloopsprekuren nog niet opgestart in 2019, maar werden veel voorbereidende stappen gezet. Verwacht wordt dat deze in de loop van 2020 actief zullen zijn. Wellicht moet hier gekeken worden of een aanpassing in de kwantitatieve indicatoren mogelijk is, opdat aan de verwachtingen voldaan kan worden. Met een personeelsbezetting van 3 medewerkers die deeltijds aan de slag kunnen, lijken de streefresultaten momenteel niet haalbaar. Er zal een voorstel gedaan worden om ook contactmomenten mee op te nemen in de kwantitatieve telling. Deze contactmomenten betreffen eenmalige telefonische, digitale of fysieke contacten waarbij ad hoc vragen vanuit de doelgroepen beantwoord worden. Onder dit eerste projectresultaat kan dan een onderscheid gemaakt worden tussen individuele begeleiding (opvolging) en eenmalige contactmomenten ten aanzien van de doelgroepen, om zo een beter zicht te krijgen op de verschillende vormen van ondersteuning die geboden worden.

Tot slot kon de tweede indicator onder dit projectresultaat, namelijk de consult- en adviesfunctie die GAMS daarnaast opneemt (ten opzichte van professionals) nog niet geregistreerd worden voor 2019. Hier betreft het vaak vragen met betrekking tot gespreksvoering, de vraag naar de ondersteuning van een cobemiddelaar en/of vragen naar gespecialiseerde artsen, advocaten, kortom; naar regionale, gespecialiseerde hulpverlening op maat. Er werden reeds stappen ondernomen om dergelijke telefonisch en digitaal consult te registreren binnen een bestaand intern registratiesysteem (Sharepoint) zodat in 2020 een overzicht hiervan mogelijk is. GAMS gaat ervan uit dat deze indicator wel degelijk behaald wordt. De indicator zelf kan, zoals deze momenteel verwoord werd, eventueel verplaatst worden naar het tweede projectresultaat aangezien de contacten met de professionals verlopen.

3.3.2 Resultaten sensibiliseringsactiviteiten

Sensibiliseringsactiviteiten				
Datum	Stad	Organisatie	Aard	Aantal
15/01/2019	Antwerpen	Kind en Gezin, Pothoekstraat 112	Maandelijkse supportgroep	19
12/02/2019	Antwerpen	Kind en Gezin, Pothoekstraat 112	Maandelijkse supportgroep	18
12/03/2019	Antwerpen	Kind en Gezin, Pothoekstraat 112	Maandelijkse supportgroep	16
9/04/2019	Antwerpen	Kind en Gezin, Pothoekstraat 112	Maandelijkse supportgroep	8
14/05/2019	Antwerpen	Kind en Gezin, Pothoekstraat 112	Maandelijkse supportgroep	19
11/06/2019	Antwerpen	Kind en Gezin, Pothoekstraat 112	Maandelijkse supportgroep	9
15/06/2019	Antwerpen	schoonhovenstraat 35-37 2060 - cobemiddelaar	Groepsgesprek Vrouwenrechten Eritrese vrouwen	11
9/07/2019	Antwerpen	Kind en Gezin, Pothoekstraat 112	Maandelijkse supportgroep	10
10/09/2019	Antwerpen	Kind en Gezin, Pothoekstraat 112	Maandelijkse supportgroep	9
8/10/2019	Antwerpen	Kind en Gezin, Pothoekstraat 112	Maandelijkse supportgroep	11
12/11/2019	Antwerpen	Kind en Gezin, Pothoekstraat 112	Maandelijkse supportgroep	5
10/12/2019	Antwerpen	Kind en Gezin, Pothoekstraat 112	Maandelijkse supportgroep	14
17/12/2019	Turnhout	Agentschap integratie en inburgering	Sensibilisering VGV, GH, GBV nieuwkomers Somali	18
24/01/2019	Brussel	GAMS Hoofdzetel	Bijeenkomst zwangere vrouwen	1
28/02/2019	Brussel	GAMS Hoofdzetel	Bijeenkomst zwangere vrouwen	2
14/03/2019	Brussel	GAMS Hoofdzetel	Bijeenkomst zwangere vrouwen	4
21/03/2019	Brussel	GAMS Hoofdzetel	Bijeenkomst zwangere vrouwen	17
28/03/2019	Brussel	GAMS Hoofdzetel	Bijeenkomst zwangere vrouwen	4
4/04/2019	Brussel	Agentschap integratie en inburgering	Sensibilisering VGV, GH, GBV nieuwkomers Somali	8
11/04/2019	Brussel	GAMS Hoofdzetel	Bijeenkomst zwangere vrouwen	6
25/04/2019	Brussel	GAMS Hoofdzetel	Bijeenkomst zwangere vrouwen	3
9/05/2019	Brussel	GAMS Hoofdzetel	Bijeenkomst zwangere vrouwen	3
23/05/2019	Brussel	GAMS Hoofdzetel	Bijeenkomst zwangere vrouwen	9
13/06/2019	Brussel	GAMS Hoofdzetel	Bijeenkomst zwangere vrouwen	10
20/06/2019	Brussel	GAMS Hoofdzetel	Groepsbijeenkomst voor mannen	8
27/06/2019	Brussel	GAMS Hoofdzetel	Bijeenkomst zwangere vrouwen	10
11/07/2019	Brussel	GAMS Hoofdzetel	Bijeenkomst zwangere vrouwen	9
25/07/2019	Brussel	GAMS Hoofdzetel	Bijeenkomst zwangere vrouwen	9
8/08/2019	Brussel	GAMS Hoofdzetel	Bijeenkomst zwangere vrouwen	6
12/09/2019	Brussel	GAMS Hoofdzetel	Bijeenkomst zwangere vrouwen	5
26/09/2019	Brussel	GAMS Hoofdzetel	Bijeenkomst zwangere vrouwen	4
10/10/2019	Brussel	GAMS Hoofdzetel	Bijeenkomst zwangere vrouwen	6
14/11/2019	Brussel	GAMS Hoofdzetel	Bijeenkomst zwangere vrouwen	3
28/11/2019	Brussel	GAMS Hoofdzetel	Bijeenkomst zwangere vrouwen	2
12/12/2019	Brussel	GAMS Hoofdzetel	Bijeenkomst zwangere vrouwen	2
31/01/2019	Gent	Kind en Preventie	Sensibilisering VGV, GH, GBV nieuwkomers	5
5/05/2019	Gent	Cobemiddelaar		Geannuleerd
11/05/2019	Gent	AFAM, De Vierde Zaal, Gentrbrugge	Uitleg werking GAMS	50
16/09/2019	Gent	De Sloep vzw	Sensibilisering VGV, GH, GBV nieuwkomers	10
24/11/2019	Gent	Ciné Rio	Activiteit in kader van 25/11	20
28/08/2019	Hasselt	Agentschap integratie en inburgering	Sensibilisering VGV, GH, GBV nieuwkomers Somali	14
15/04/2019	Lanaken	Opvangcentrum Rode Kruis Vlaanderen	Sensibilisering nieuwkomers VGV, GH, GBV	7
22/10/2019	Leuven	Agentschap integratie en inburgering	Sensibilisering VGV, GH, GBV nieuwkomers Somali	17
20/12/2019	Leuven	Kind en Gezin, Savoyestraat 4	Sensibilisering VGV, GH, GBV nieuwkomers	2

Wat meteen opvalt is dat, ook wat betreft de sensibiliseringsactiviteiten, de overgrote meerderheid georganiseerd wordt in Antwerpen en Brussel. Dezelfde redenen, als aangehaald voor de individuele begeleiding, zijn hier ook van toepassing. Daarbij komt ook dat in Brussel meerdere collega's werkzaam zijn om de verschillende groepsactiviteiten te coördineren en GAMS op die manier in staat is meerdere doelgroepen te bereiken. Een voorbeeld van zo een structurele activiteit voor een specifieke doelgroep is de bijeenkomst voor zwangere vrouwen.

Tijdens de zwangerschap komen verschillende psychologische en medische of fysieke klachten voor die het gevolg zijn van een genitale verminking en/of een gedwongen huwelijk. Ook vrouwen die het slachtoffer werden van een andere vorm van seksueel geweld, vinden aansluiting bij de groep. De tweemaandelijks activiteit wordt begeleid door cobemiddelaars, vroedvrouwen en een fysiotherapeute die de vrouwen zowel gezamenlijk, als individueel ondersteunen. De vrouwen die deelnemen aan de groep komen vanuit de verschillende provincies en het Brusselse Gewest. Ze worden onthaald in hun moedertaal (met behulp van de cobemiddelaars), krijgen hun transportkosten terugbetaald en er wordt op de middag een gezonde lunch voorzien.

Een tweede structurele activiteit zijn de supportgroepen die maandelijks georganiseerd worden. In Antwerpen is deze al verankerd in de algemene werking van de permanentie. In de andere provincies dient dit nog geïmplementeerd te worden. In Leuven werd al een opstart gedaan. In Gent bleven de sensibiliseringsactiviteiten in 2019 eerder ad hoc, op vraag, georganiseerd.

Tijdens een supportgroep wordt, vaak op een psychotherapeutische manier, gewerkt rond seksuele en reproductieve rechten. Er wordt een vertrouwelijke sfeer gecreëerd doordat de deelnemers zelf een aantal regels opstellen waarbij wederzijds respect in een open en eerlijke dialoog nagestreefd wordt. De groepen worden, naast de sociaal werkster, hier ook begeleid door cobemiddelaars zodat de vrouwen zo goed mogelijk deel kunnen nemen aan de debatten.

Naast deze structurele bijeenkomsten, organiseert GAMS ook sensibiliseringsactiviteiten voor nieuwkomers. Deze komen vaak tot stand op vraag van partners (opvangcentra, een leerkracht Maatschappelijke Oriëntatie voor inburgeraars, Kind en Preventie). Medewerkers van GAMS komen dan, vaak ook samen met een cobemiddelaar, naar de bestaande groepen toe en lichten, na een introductie over de organisatie, de nieuwkomers in over de rechten in België op vlak van preventie VGV, GH en GBV. Hierbij wordt systematisch doorverwezen naar de werking van GAMS (groepsaanbod, permanenties) en de deelnemers worden uitgenodigd voor een persoonlijk gesprek. Aan de groepsactiviteiten die tot stand komen op initiatief van de cobemiddelaars nemen personen deel met diverse profielen (aanvragers internationale bescherming, bewoonsters van de wijk, kennissen cobemiddelaars etc).

Voor 2019 merken we een overaanbod van deze activiteiten in Antwerpen en Brussel. Toch werden al eerste initiatieven genomen om ook in Limburg van start te gaan en in Leuven werd aan het einde van het jaar een eerste supportgroep opgericht. In 2020 zal verder ingezet worden op het organiseren van structurele supportgroepen in Hasselt en beoogt GAMS zich ook meer te richten naar de doelgroepen die in West-Vlaanderen wonen. Zij vinden nu vaak nog aansluiting in Gent en Brussel, maar de afstanden zijn ver om maandelijks te overbruggen.

4. Projectresultaat 2

Deskundigheidsbevordering op vlak van VGV en gedwongen huwelijken bij professionals werkzaam in Vlaanderen, met een focus op cultuur sensitieve zorg

4.1. Methode

GAMS organiseert cultuur sensitieve vorming/ondersteuning voor direct betrokken professionelen/intermediairs.

- Prioritaire aandacht gaat naar intermediairs/professionelen die regelmatig in contact komen met de doelgroep (bv. Eerstelijns werkers in de zorg en de hulpverlening...)
- In overleg met de partners wordt bekeken wat de noden zijn en hoe het aanbod best vorm kan krijgen (infosessie, workshop, intervisie/supervisie,...). Naast de organisatie van eigen, aparte vormingen moet ook de mogelijkheid overwogen worden om vorming aan te bieden binnen bestaande activiteiten van de partners.
- GAMS vangt risicosituaties op en biedt ondersteuning aan partners betreffende complexe casussen op vlak van VGV, huwelijksdwang en/of andere vormen van GBV.
- GAMS voert operationeel onderzoek uit ahv cliëntenbestand en ontvangen signaleringen (risicosituaties) om de kennis over gedwongen huwelijken en VGV in Vlaanderen te vergroten en te verspreiden ahv een jaarrapport en studiedag.
- GAMS neemt deel aan netwerkvergaderingen, platforms en coalities om zo samenwerkingsverbanden met partners te versterken en hen te ondersteunen in de gemeenschappelijke strijdpunten en dit zowel op regionaal, nationaal als internationaal niveau.

4.2. Indicatoren

- Aantal uitgevoerde vormingen en/of intervisiemomenten: 2 vormingen per provincie per jaar
- Aantal deelnemers opleiden tot referentiepersonen: streefdoel: 10 per vorming
- Aantal ontvangen signaleringen (melding risicosituaties of vraag om advies/doorverwijzing) bij GAMS vzw (effectmeting): streefwaarde: 30 per jaar (met percentuele stijging per jaar). GAMS maakt hiervan een analyse om zo de kennis over de aard en aanpak van VGV en gedwongen huwelijken te versterken. De uitkomst hiervan wordt opgenomen in het jaarrapport.
- Aantal deelnemers aan de jaarlijkse studiedag ter presentatie van het jaarrapport en de ontwikkelingen op vlak van VGV en gedwongen huwelijken in Vlaanderen.
- Aantal deelnames aan overlegmomenten en samenwerkingsverbanden: 8 per jaar.

4.3. Resultaten

4.3.1 Vormingen

Datum	Stad	Organisatie	Aard van de vorming	Profiel deelnemers (v/m/x)	Aantal	Cofinanciering
25/01/2019	Antwerpen	ITG	Vorming VGV	Travel Clinic	46	Stad Antwerpen
16/05/2019	Antwerpen	Karel de Grote Hogeschool	Vorming GBV	internationale studenten	27	Stad Antwerpen
28/05/2019	Antwerpen	AP Hogeschool	Vorming VGV	studenten vroedkunde	40	Stad Antwerpen
25/06/2019	Antwerpen	Ketenaanpak IFG	Intervisie en overleg regionale partners	Partners ketenaanpak IFG en regionale opvangcentra	11	AMIF
26/11/2019	Antwerpen	vzw Kiosk	Vorming VGV	Sociaal werkers	10	Stad Antwerpen
10/09/2019	Antwerpen	FJC	Vorming referentiepersonen GBV	Medewerkers opvangcentra	26	AMIF
24/09/2019	Antwerpen	FJC	Vorming referentiepersonen GBV	Medewerkers opvangcentra	23	AMIF
15/10/2019	Antwerpen	OC Linkeroever	Vorming GBV	Eerste lijn (zorg, politie, CAW, K&G...)	19	ACCESS
17/10/2019	Antwerpen	OC Linkeroever	Vorming GBV	Eerste lijn (zorg, politie, CAW, K&G...)	18	ACCESS
21/01/2019	Brussel	Atheneum Anderlecht	Presentatie GAMS	studenten humane wetenschappen	22	Geen
5/02/2019	Brussel	UZ Brussel	Presentatie studiedag perinatalogie	Vroedvrouwen, gynaecologen, pediatoren, studenten	190	FOD Volksgezondheid
19/02/2019	Brussel	UZ Brussel	Presentatie studiedag perinatalogie	Vroedvrouwen, gynaecologen, pediatoren, studenten	190	FOD Volksgezondheid
28/02/2019	Brussel	St-Jan Brussel	Vorming VGV binnen materniteit	Vroedvrouwen	11	FOD Volksgezondheid
12/03/2019	Brussel	UZ Brussel	Presentatie studiedag perinatalogie	Vroedvrouwen, gynaecologen, pediatoren, studenten	190	FOD Volksgezondheid
21/03/2019	Brussel	UZ Brussel	Protocol VGV Materniteit	Vroedvrouwen	15	FOD Volksgezondheid
7/05/2019	Brussel	Erasmushogeschool Brussel	Vorming GBV directie opvangsector	Coördinatie en directie opvangcentra	15	AMIF
10/05/2019	Brussel	GAMS Brussel	Vorming en intervisie referentiepersonen VGV	Medewerkers opvangcentra	15	AMIF
13/06/2019	Brussel	Sint-Pieter UMC	Vorming artsen medische attestering VGV	Artsen, gynaecologen, verpleegkundigen	20	AMIF
4/09/2019	Brussel	IGVM	Presentatie huwelijksdwang	Gemeente-ambtenaren	86	Geen
9/10/2019	Brussel	Erasmushogeschool brussel	Vorming referentiepersonen GBV	Medewerkers opvangcentra	18	AMIF
16/10/2019	Brussel	Erasmushogeschool brussel	Vorming referentiepersonen GBV	Medewerkers opvangcentra	19	AMIF
9/11/2019	Brussel	Sensoa Zanzu	Workshop GBV	Deelnemers studiedag Zanzu Forum	17	Geen

Datum	Stad	Organisatie	Aard van de vorming	Profiel deelnemers (v/m/x)	Aantal	Cofinanciering
22/11/2019	Eeklo	Sint Alma Ziekenhuis	Vorming VGV	Materniteit	8	Geen
6/06/2019	Ekeren	Gezinszorg Villers vzw	Vorming VGV	vroedvrouwen, familiehelp	25	Stad Antwerpen
17/01/2019	Gent	Sint Lucas Ziekenhuis	Vorming VGV	Vroedvrouwen, gynaecologen, pediaters, verpleegkundigen	22	Stad Gent
21/03/2019	Gent	LOK	Vorming VGV	Huisartsen	11	Stad Gent
4/04/2019	Gent	Vredeshuis Gent	Intervisie GBV	Eerste lijn (zorg, politie, CAW, K&G...)	24	AMIF
6/06/2019	Gent	OCMW	Infosessie GBV	Maatschappelijk werkers	8	Stad Gent
13/06/2019	Gent	Vredeshuis Gent	Intervisie GBV	Eerste lijn (zorg, politie, CAW, K&G...)	13	AMIF
28/06/2019	Gent	Ketenaanpak IFG	Intervisie en overleg regionale partners IFG	Partners ketenaanpak IFG en regionale opvangcentra	12	AMIF
15/07/2019	Gent	Universiteit Gent	Vorming GBV	internationale studenten	21	Gent
5/09/2019	Gent	CAW Crisisteam	Vorming huwelijksdwang en GBV	Medewerkers crisisteam	16	Stad Gent
17/09/2019	Gent	Vredeshuis Gent	Vorming referentiepersonen GBV	Medewerkers opvangcentra	15	AMIF
1/10/2019	Gent	Vredeshuis Gent	Vorming referentiepersonen GBV	Medewerkers opvangcentra	13	AMIF
10/10/2019	Gent	Jan Palfijn Ziekenhuis	Vorming VGV	Vroedvrouwen, gynaecologen en verpleegkundigen	45	FOD Volksgezondheid
27/06/2019	Herentals	Wit Gele Kruis	Vorming VGV	Vroedvrouwen, familiehelp	22	Stad Antwerpen
6/03/2019	Leuven	UCLL	Vorming VGV	studenten vroedkunde	80	Geen
17/05/2019	Leuven	OKAN	Vorming OKAN Leuven	Leerkrachten	11	Stad Leuven
12/09/2019	Leuven	CAW en OCMW	Vorming VGV	Maatschappelijk werkers	8	Stad Leuven
19/09/2019	Leuven	MCH Leuven	Seksuele beleving en genitale vermindering bij nieuwkomers	Huisartsen	10	Stad Leuven
25/11/2019	Leuven	VAC Leuven, afdeling K1G	Vorming VGV	Verpleegkundigen	16	Stad Leuven
6/12/2019	Leuven	Dienst inburgering en integratie	Vorming VGV	Leerkrachten MO	15	Stad Leuven
18/12/2019	Leuven	Vrije CLB Leuven	Vorming VGV	Leerkrachten	18	Stad Leuven
7/11/2019	Lier	Thomas More Hogeschool Lier	Vorming VGV	studenten vroedkunde	21	Geen
15/03/2019	Mechelen	Sint-Maarten Ziekenhuis	Interne studiedag vroedvrouwen	Vroedvrouwen	19	FOD Volksgezondheid
4/07/2019	Mechelen	Ketenaanpak IFG	Regionaal overleg IFG	Partners ketenaanpak IFG en regionale opvangcentra	13	AMIF
12/12/2019	Mechelen	Rode Kruis Vlaanderen	Vorming GBV directie opvangsector	Coördinatie en directie opvangcentra	14	AMIF

Bij het bekijken van bovenstaande tabellen, valt meteen op dat GAMS, globaal gezien, zeker niet tekort schiet in de deskundigheidsbevordering van verschillende doelgroepen van professionals in Vlaanderen. De vormingen worden zowel intern, op vraag en op maat van bestaande teams en organisaties aangeboden, als door GAMS zelf georganiseerd voor deelnemers met uiteenlopende profielen. Binnen de meeste vormingen (tenzij voor een specifiek medisch publiek, waarbij de focus gelegd wordt op VGV) komen alle vormen van GBV aan bod en worden signalen van risicosituaties meegegeven zowel als gesprekstechnieken.

Op vlak van financiering, wordt GAMS gesubsidieerd door meerdere projecten. Telkens wordt geprobeerd een klaverfinanciering op te stellen zodat de vormingen kosteloos aangeboden kunnen worden. De cofinanciering werd ook telkens aangegeven in de tabellen. Omdat het vaak gaat om een minimale projectfinanciering, blijkt de subsidiëring die GAMS ontvangt binnen dit kader, noodzakelijk.

Een werkpunt naar volgend jaar toe is wel de spreiding van de vormingen; zo zijn het opnieuw de provincies Limburg en West-Vlaanderen die nog te weinig bereikt worden. GAMS stelt hier verandering in te krijgen met de opening van een permanentie in Hasselt en Brugge in de loop van 2020. GAMS richt zich daarbij ook op het uitbouwen van een netwerk van samenwerkingspartners. Door te verankeren binnen de bestaande structuren van de Huizen van het Kind, wordt hier al een

eerste stap in gezet. Daarnaast werd zowel in Brugge als in Hasselt op initiatief van GAMS al een datum vastgelegd voor een overlegmoment met de partners van de ketenaanpak IFG. Ook hierbij beoogt GAMS de netwerken uit te breiden en nieuwe samenwerkingen tot stand te brengen.

4.3.2 Risicosituaties

Datum	Stad	Doorverwijzer	Aard risico
13/01/2019	Antwerpen	Ziekenhuis	VGv
21/01/2019	Gent	WGC	Gedwongen huwelijk
22/01/2019	Gent	School	Gedwongen huwelijk
24/01/2019	Brussel	Jeugdzorg	VGv
18/02/2019	Brussel	Opvang	Gedwongen huwelijk
28/02/2019	Antwerpen	Familie	VGv
11/03/2019	Mechelen	Politie	Gedwongen huwelijk
14/03/2019	Gent	CAW	Gedwongen huwelijk
2/05/2019	Onbekend	Pleegzorg	VGv
21/05/2019	Brussel	Kinderopvang	VGv
28/05/2019	Gent	Opvang	IFG
10/06/2019	Brugge	Opvang	IFG
25/06/2019	Gent	School	VGv
8/08/2019	Gent	ZSG	Gedwongen huwelijk
29/08/2019	Brussel	Familie	VGv
22/10/2019	Brussel	Familie	VGv
29/11/2019	Roeselare	Opvang	Gedwongen huwelijk

Logischerwijze valt uit dit overzicht van de gemelde risicosituaties op te maken dat ze op vlak van spreiding, aansluiten bij de aanwezigheid van een regionale werking. Waar GAMS in het verleden vaak enkel signalen kreeg van professionals werkzaam in Brussel en Antwerpen (waar al sinds 2014 een antenne opgericht werd), zien we dat een actueel overzicht van de risicosituaties ook de regionale werkingen in Vlaanderen weerspiegelt. In dezelfde lijn kan men dan ook stellen dat voor 2020-2021 meer meldingen verwacht worden uit de provincies West-Vlaanderen en Limburg, wanneer professionals werkzaam in die regio's de weg naar GAMS zullen kennen.

Dit overzicht geeft enkel de risicosituaties weer waarbij gevreesd werd voor een risico op VGv, een gedwongen huwelijk of een andere vorm van intrafamiliaal geweld. Onder een risicosituatie wordt verstaan dat er in de nabije toekomst een reis gepland werd naar een land van origine waar besnijdenissen nog courant uitgevoerd worden en/ of er aanwijzingen zijn dat stappen ondernomen werden om een huwelijk te voltrekken zonder instemming van het betrokken meisje. Bij twee meldingen ging het om een andere vorm van fysiek geweld, dat reeds gaande was binnen het gezin.

Het opvolgen van zo een situatie gebeurt doorgaans in samenwerking met verschillende partners (politie, K&G, advocaten, CAW, medewerkers van opvangcentra Rkv, Fedasil, Samu Social) en neemt een zekere periode in beslag van intensieve en outreachende hulpverlening. Zo werden 7 dossiers die in 2018 gemeld werden, nog overgedragen naar 2019 en zullen bepaalde actuele risicosituaties meegenomen worden naar 2020.

Zoals eerder vermeld (zie individuele begeleiding), werd de consult- en adviesfunctie die GAMS daarnaast opneemt ten opzichte van professionals nog niet geregistreerd voor 2019. Hier betreft het vaak vragen met betrekking tot gespreksvoering, de vraag naar de ondersteuning van een cobemiddelaar en/of vragen naar gespecialiseerde artsen, advocaten, kortom; naar regionale, gespecialiseerde hulpverlening op maat. Er werden reeds stappen ondernomen om dergelijke telefonisch en digitaal consult te registreren binnen een reeds bestaand intern registratiesysteem (Sharepoint) zodat in 2020 een overzicht hiervan mogelijk is.

Concluderend kan hier dus ook gesteld worden dat er een onderscheid gemaakt kan worden tussen reële risicosituaties die een intensief en langdurig hulpverleningstraject vragen enerzijds en contactmomenten met professionals waarbij GAMS eerder een adviserende rol opneemt anderzijds. GAMS stelt aan de subsidieverstrekker voor om de streefwaarden hier ook op aan te passen zodat de verwachtingen realistisch en haalbaar zijn.

Wat betreft het profiel van doorverwijzers, kan tot slot opgemerkt worden dat GAMS voldoende bekend is binnen verschillende sectoren. Ook in 2020 zal hier verder op ingezet worden.

4.3.3 Jaarrapport

Het jaarrapport van 2019 wordt momenteel samengesteld en zal voorgesteld worden tijdens een studiedag in de loop van 2020. Het jaarrapport van 2018 (zie bijlage) werd voorgesteld tijdens de Algemene Vergadering van GAMS op 12 juni 2019.

4.3.4 Samenwerkingen

Stad	Partner	Aard samenwerking
Antwerpen		
	Prenataal Overleg De Wijk en Pothoek	Deelname overleg
	Onthaal en Spreekurenteam	Deelname overleg
	Actorenoverleg HvhK Pothoek	Deelname overleg
	WelzijsOverlegNoord	Deelname overleg
	PANZA	Deelname Netwerk en studiedag
	Wie is wie 2060	Deelname Netwerk
	Ketenaanpak IFG	Initiëren jaarlijks overleg met opvangpartners
Brussel		
	Born in Brussels	Deelname overleg
	Werkgroep IFG (Equal)	Deelname overleg
Gent		
	Ketenaanpak IFG	Initiëren jaarlijks overleg met opvangpartners
	Werkgroep IFG (Stad Gent)	Deelname overleg
	Actorenoverleg De Sloep vzw	Deelname overleg
Mechelen		
	Ketenaanpak IFG	Initiëren jaarlijks overleg met opvangpartners
Overkoepelend		
	Kinder Rechten Coalitie	Lid Algemene Vergadering
	Sensoa Zanzu Forum	Deelname forum en studiedag
	Sensoa Jongeren Forum	Deelname forum en studiedag

GAMS engageert zich tot deelname aan verschillende overlegmomenten dit zowel met regionale netwerken van samenwerkingspartners, als nationale, overkoepelende organen. Sinds de oprichting zetelt GAMS ook in de Raad van Bestuur van End FGM, het Europese overkoepelende netwerk van organisaties die strijden tegen VGV, GH en andere vormen van GBV.

5. Conclusie

Voor beide projectresultaten kan men stellen dat globaal gezien het behalen van de vooropgestelde streefwaarden of indicatoren per regio sterk afhankelijk is van het al dan aanwezig zijn van een regionale werking van GAMS. Wat de regio Antwerpen en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest betreft, worden de streefwaarden ruimschoots behaald. In Limburg en West-Vlaanderen daarentegen ontbreekt het soms aan cijfers omdat er nog onvoldoende netwerken zijn van professionals en doorverwijzers nog geen fysiek aanknopingspunt (in de vorm van een inloopspreekuur) hebben. Ter verantwoording kan hier tegenovergesteld worden dat deze convenant in de loop van het jaar opgesteld werd en GAMS zich engageerde alle indicatoren te behalen ten laatste een jaar na datum van ondertekening. In dit opzicht zet GAMS alles in werking om dit engagement waar te maken in de loop van 2020. Er werden verschillende voorbereidende stappen ondernomen naar de steden Brugge en Hasselt toe om een inloopspreekuur in te richten en om een (financiële) ondersteuning vanuit de betreffende stad tot stand te brengen.

Daarnaast wordt in het rapport voorgesteld om bepaalde indicatoren te herzien. Zo kan binnen de individuele begeleiding van de verschillende doelgroepen een onderscheid gemaakt worden tussen een psychosociale opvolging en eenmalige contactmomenten waarbij ad hoc vragen beantwoord worden. Bij deze laatste wordt er geen individueel dossier opgemaakt. Dit maakt dan ook dat deze contactmomenten momenteel (in het bestaande systeem van Sharepoint) nog niet geregistreerd worden. GAMS zal intern bekijken hoe deze onthaalfunctie naar de doelgroep toe beter geregistreerd kan worden voor 2020 en stelt voor de streefwaarden hierop aan te passen. Verder sluit de huidige indicator betreffende de adviesmomenten beter aan bij het tweede projectresultaat, namelijk deskundigheidsbevordering, aangezien dit eerder gaat om contactmomenten met professionals. Deze indicator kan in die zin opgenomen worden als bijkomende effectmeting op vlak van signalen. Ook hiervoor dient een accurater registratiesysteem geïmplementeerd te worden.

Tot slot zal een jaarlijkse studiedag waarbij een jaarverslag met analyses van de cijfers en ontwikkelingen in Vlaanderen, België en Europa gerealiseerd worden vanaf 2020.

Met dit eindrapport hoopt GAMS een overzicht gegeven te hebben van de initiatieven, ontwikkelingen en resultaten van de projectresultaten binnen de subsidie gezinsondersteunend aanbod ter preventie van vrouwelijke genitale verminking en gedwongen huwelijken. Een eerste aanzet tot het behalen van de ambitieuze resultaten werden zeker gegeven in 2019, maar GAMS zal ook in 2020 blijven streven naar een kwaliteitsvolle en hoogwaardige ondersteuning en preventie in de strijd tegen deze en andere vormen van gendergerelateerd geweld.